

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Науково-навчальний морський гуманітарний інститут
Кафедра «Філологія»

СИЛАБУС

**Навчальної дисципліни: Лексичні особливості науково-технічного перекладу
(морська термінологія)**

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) рівень</i>	
Програма навчання	<i>освітньо-професійна</i>	
Галузь знань	<i>03</i>	<i>Гуманітарні науки</i>
Спеціальність	<i>035</i>	<i>Філологія</i>
Освітня програма	<i>Технічний переклад у сфері морського бізнесу</i>	
Цикл дисциплін	<i>вибіркова</i>	
Курс та семестр	<i>2 курс, 4 семестр</i>	
Обсяг дисципліни	<i>3 кредитів ECTS (90 академічних годин)</i>	
Види аудиторних занять	<i>лекції, практичні заняття</i>	
Індивідуальні та (або) групові завдання	<i>-</i>	
Форми контролю	<i>Залік</i>	

Викладач:

Серебрякова Валерія Вадимівна, кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри «Філологія», e-mail: serebriakovavaleriia@gmail.com

Метою дисципліни «Лексичні особливості науково-технічного перекладу (морська термінологія)» є поглиблене вивчення ЗВО теоретичних положень, набуття спеціальних практичних навичок та вмінь з перекладу науково-технічної літератури, враховуючи лексичні особливості та проблеми даного стилю.

Програмні результати навчання.

ПРН01. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН06. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

Очікувані результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти має знати:

- стильові та жанрові особливості науково-технічних текстів;
- спеціальні значення загальнонавчаних слів, що мають місце в науково-технічних текстах;
- різні способи перекладу лексичних одиниць;
- різні перекладацькі лексичні трансформації;
- способи побудови термінів науково-технічного характеру;
- способи перекладу префіксальних, суфіксальних та багатокomпонентних термінів;
- способи перекладу реалій, назв, власних імен, слів іншомовного походження, аббревіатур, ініціалів імен, тощо.

вміти:

- оперувати лінгвістичними знаннями, до яких уналежнюють знання основних фонетичних, лексичних, граматичних, словотворчих явищ та законів функціонування мови, що вивчається;
- розрізняти види наукових текстів;
- виконувати письмовий переклад науково-технічних текстів, враховуючи його жанрово-стильові та лексичні особливості;
- впізнавати «фальшивих друзів» перекладача та уникати їх;
- працювати з електронними словниками та іншими видами електронних ресурсів для вирішення перекладацьких завдань.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№п/п	Назва тем, змістовних блоків та модулів	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійні
1	2	3	4	5	6
1	Тема 1. Побудова та утворення термінів. Префіксація. Суфіксація. Запозичення. Словоскладання. Конверсія.	2	2		8
2	Тема 2. Переклад префіксальних термінів. Особливості перекладу термінів з навіпрефіксами (after-, cross-, homo-, multi-, omni-) та префіксами (after-, co-, counter-, dis-, ex-, extra-, hetero-, ін.).	2	2		6
3	Тема 3. Переклад суфіксальних термінів. Особливості перекладу термінів з напівсуфіксами (-free, -worthy). Особливості перекладу термінів з суфіксами (-er / -or, -ism, -less, -like, -oid, -ologist).	2	2		10
4	Тема 4. Переклад складних термінів. Порядок перекладу складних термінів. Сполучуваність компонентів у терміні та переклад. Утворення терміни за різними моделями.	2	2		10
5	Тема 5. «Фальшиві друзі» перекладача. Інтернаціоналізми та псевдоінтернаціоналізми. Лексикалізовані форми множини.	2	2		8
6	Тема 6. Особливості перекладу англомовних реалій. Переклад реалій, назв, власних імен, слів іншомовного походження. Передавання аббревіатур, ініціалів імен, умовних позначок у перекладі.	2	2		8
7	Тема 7. Жанрово-стилістичні проблеми науково-технічного перекладу: особливості жанру і стилю у перекладі. Переклад фразеологізмів. Прагматичний аспект перекладу науково-технічних текстів. Лінгвістичний аналіз перекладу вирішує	4	2		10

	цілий ряд проблем, які виникають в зв'язку з прагматикою мови і мовлення.				
Всього		16	14		60

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Контроль навчальних досягнень здобувачів освіти за дисципліною «Лексичні особливості науково-технічного перекладу (морська термінологія)» забезпечується за допомогою поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань студентів, що проводиться викладачем під час аудиторних занять.

Підсумковий контроль успішності проводиться у формі заліку.

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання студентів спеціальності 035 Філологія ОНМУ, перший (бакалаврський) рівень, ОП «Технічний переклад у сфері морського бізнесу» однакова для всіх дисциплін і має таку структуру:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – диференційований залік	Аудиторна та самостійна навчальна робота	50
	Залікова контрольна робота	50

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЗАСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Розкажіть про способи побудови та утворення термінів.
2. Що таке префіксація? Які існують особливості перекладу префіксальних термінів? Наведіть приклади термінів з напівпрефіксами та префіксами, проаналізуйте їхню будову.
3. Що таке суфіксація? Які існують особливості перекладу суфіксальних термінів? Наведіть приклади термінів з різними суфіксами, проаналізуйте їхню будову.
4. Що таке запозичення? Особливості перекладу запозичених науково-технічних термінів. Наведіть приклади.
5. Що таке конверсія? Особливості перекладу науково-технічних термінів, утворених шляхом конверсії. Наведіть приклади.
6. Розкажіть про особливості перекладу складних термінів.
7. Розкажіть про сполучуваність компонентів у термінах. Наведіть приклади термінів, утворених за різними моделями. Особливості їх перекладу.
8. Розкажіть про особливості перекладу складних термінів з антропонімами.
9. Що таке «фальшиві друзі» перекладача?

10. Що таке інтернаціоналізми? Розкажіть про особливості їх перекладу. Наведіть приклади.
11. Що таке псевдоінтернаціоналізми? Розкажіть про особливості їх перекладу. Наведіть приклади.
12. Що таке лексикалізовані форми множини? Розкажіть про особливості їх перекладу. Наведіть приклади.
13. Розкажіть про особливості перекладу паронімів.
14. Розкажіть про особливості перекладу реалій, назв, власних імен, слів іншомовного походження.
15. Розкажіть про особливості передавання аббревіатур, ініціалів імен, умовних позначок у перекладі.
16. Які існують жанрово-стилістичні проблеми науково-технічного перекладу? Як особливості жанру і стилю впливають на переклад?
17. Розкажіть про особливості перекладу фразеологізмів. Наведіть приклад.
18. Розкажіть про особливості перекладу сталих необразних фраз. Наведіть приклад.
19. Розкажіть про особливості перекладу образної фразеології. Наведіть приклад.
20. Розкажіть про особливості перекладу метафоричних термінів. Наведіть приклад.
21. Які розмовні елементи можуть зустрічатися в англійських науково-технічних текстах? Наведіть приклад.
22. Розкажіть про особливості вживання і перекладу англійського особового займенника *I*.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Основна література

1. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця : Нова книга, 2003. 153 с.
2. Гречина Л. Б. До проблем лексичних труднощів перекладу науково-технічної літератури. Вісник Житомирського державного університету. 2011. № 57.
3. Ібрагімова С. В. Проблеми перекладу науково-технічної літератури. К. : НТУУ "КПІ", 2008. 164 с.
4. Карабан В. І. Переклад англійської наукової та технічної літератури. Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. Вінниця, 2001. 600 с.
5. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу. К. : ІНКООС, 2002. 320 с.
6. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. К. : Юніверс, 2003. 280с.
7. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). Вінниця : Нова Книга, 2000. 448с.
8. Пустоварова О. О. Особливості технічного перекладу текстів наукового та ділового стилю. Філологічні науки. Актуальні проблеми перекладу.
9. Словообразование в современном английском языке / Бортничук Е. Н., Василенко В. Д., Пастушенко Л. П. Киев: Вища школа, 1988. 262 с.
10. Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. 499 p.
11. Johnson D. D., Johnson B. Words. The foundation of literacy. USA: Westview Press, 2011. 256 p.
12. Kveselevich D. I., Sasina V. P. Modern English Lexicology in Practice. Vinnitsya: Nova Knyha, 2003. 127 p.

Допоміжні джерела

1. Деменчук О. В. Порівняльна лексикологія української та англійської мов. Рівне: Перспектива, 2005. 165 с.
2. Мостовий М. І. Лексикологія англійської мови. Харків: Основа, 1993. 321 с.
3. Харитончик З. А. Лексикология английского языка. Минск: Высшая школа, 1992. 346 с.
4. English Guides: Word Formation / ed. by Collins Publishers. UK, 2003. 367 p.
5. Nikolenko A. G. English Lexicology. Theory and Practice. Vinnitsya: Nova knyha, 2007. 529 p.